

Protocol schorsen en (definitief) verwijderen leerlingen

1. Doel en reikwijdte

Dit protocol beschrijft de werkwijze binnen Het Baken Almere bij schorsing en bij (voornemen tot) definitieve verwijdering van leerlingen in het voortgezet onderwijs. Het protocol is bedoeld voor schoolleiding, teamleiders/afdelingsleiders, mentoren, leerlingenadministratie en het bestuur (bevoegd gezag).

Het protocol borgt daarnaast een Bakenbrede, herkenbare werkwijze. Daarmee wordt bevorderd dat vergelijkbare situaties binnen de verschillende scholen en afdelingen zoveel mogelijk op vergelijkbare wijze worden beoordeeld en afgehandeld, met behoud van ruimte voor maatwerk wanneer de situatie daarom vraagt.

2. Begrippen

Schorsing: Tijdelijke ontzegging van de toegang tot het reguliere onderwijs op school, voor maximaal 1 aaneengesloten week, tenzij een langere schorsing samenhangt met overleg met de Inspectie over een (voornemen tot) verwijdering.

Interne maatregel: Maatregel waarbij de leerling wel op school blijft en onderwijs/werk verricht op een afgesproken locatie onder toezicht. Dit is geen schorsing in wettelijke zin, maar kan wel passend zijn als alternatief.

Escalatieladder: Bakenbrede, richtinggevende opbouw van interne en herstelgerichte maatregelen die, waar mogelijk, voorafgaat aan schorsing of verwijdering. De escalatieladder ondersteunt een zorgvuldige en proportionele afweging.

Herstelgerichte maatregel: Maatregel gericht op reflectie, herstel van schade of vertrouwen en het maken van duidelijke vervolgafspraken. Voorbeelden zijn een pedagogisch gesprek, herstelgesprek, oudercontact, gedragsafspraken of een herstelplan.

Definitieve verwijdering: Besluit van het bevoegd gezag dat de leerling niet langer op de school staat ingeschreven en niet meer wordt toegelaten tot de lessen.

Leerplichtige leerling: Leerling die onder de Leerplichtwet valt. Voor deze groep geldt een extra zorgvuldige procedure en afstemming met leerplicht en (waar nodig) samenwerkingsverband.

Bevoegd gezag: Het bestuur van Stichting Het Baken Almere (of namens het bestuur gemandateerde functionaris).

3. Wettelijk kader en uitgangspunten

De procedure volgt hoofdstuk 8 van de Wet voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020) en de daarop gebaseerde regelgeving. Voor schorsing en verwijdering zijn met name artikel 8.14 (schorsing), artikel 8.15 (verwijdering) WVO 2020 en artikel 8.12 Uitvoeringsbesluit WVO 2020 relevant.

Uitgangspunten:

- Schorsing en verwijdering zijn ultimum remedium: er is een duidelijke aanleiding en alternatieven zijn gewogen.
- Voorafgaand aan schorsing wordt, waar mogelijk, gewerkt met de Bakenbrede escalatieladder van interne en herstelgerichte maatregelen.
- De escalatieladder geldt Bakenbreed en is richtinggevend voor alle scholen en afdelingen. Afwijking is mogelijk bij maatwerk, ernstige incidenten of acute veiligheidssituaties, maar wordt kort gemotiveerd en vastgelegd in het leerlingdossier.
- Hoor en wederhoor: leerling en (bij minderjarigheid) ouders/verzorgers krijgen gelegenheid hun zienswijze te geven voordat een besluit wordt genomen.
- De maatregel is proportioneel en gemotiveerd: concrete gedragingen/incidenten, onderbouwing en afweging worden vastgelegd.
- Onderwijs loopt door: tijdens schorsing blijft de school verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs (bijv. via opdrachten, digitale lessen of afspraken op locatie).
- Bij (voornemen tot) verwijdering vindt tijdig overleg plaats met de Inspectie van het Onderwijs en met leerplicht (en zo nodig samenwerkingsverband).
- Dossiervorming en privacy: alleen noodzakelijke gegevens, zorgvuldig vastleggen, delen op need-to-know basis (AVG).

4. Besluitvorming en mandaat

Een schorsing of (voornemen tot) verwijdering wordt altijd voorbereid door de schoolleiding en genomen door het bevoegd gezag (of een gemandateerde). De school legt vast wie welke besluiten namens het bevoegd gezag mag nemen (mandaatregeling). Bij twijfel of bij complexe casuïstiek wordt altijd afgestemd met het bestuur.

Bij de voorbereiding van het besluit wordt zichtbaar gemaakt welke stappen uit de escalatieladder zijn doorlopen, welke alternatieven zijn overwogen en waarom de gekozen maatregel passend en proportioneel is. Bij ernstige incidenten of acute veiligheidssituaties kan direct worden opgeschaald, mits de reden hiervoor in het dossier wordt vastgelegd.

5. Procedure schorsing

5.1 Bakenbrede escalatieladder voorafgaand aan schorsing

Binnen Het Baken Almere wordt voorafgaand aan een schorsing, waar mogelijk, gewerkt met een opbouw van interne en herstelgerichte maatregelen. Daarbij kan worden gedacht aan een pedagogisch gesprek, herstelgesprek, oudercontact, schriftelijke waarschuwing, time-out, interne maatregel, gedragsafspraken of

een herstelplan. Schorsing wordt pas ingezet wanneer lichtere maatregelen onvoldoende passend zijn of wanneer de ernst van het incident directe opschaling noodzakelijk maakt.

De escalatieladder geldt Bakenbreed en is richtinggevend voor alle scholen en afdelingen. Daarmee beoogt het bestuur vergelijkbare situaties zoveel mogelijk op vergelijkbare wijze te behandelen. Maatwerk blijft mogelijk, maar afwijking van de escalatieladder wordt kort gemotiveerd en vastgelegd in het leerlingdossier.

Bij ernstige incidenten, waaronder geweld, bedreiging, wapens, drugs of situaties waarin de veiligheid van leerlingen of medewerkers in het geding is, kan direct worden opgeschaald naar schorsing. Ook dan wordt vastgelegd waarom lichtere maatregelen niet passend of onvoldoende waren.

5.2 Aanleiding en voorbereiding

Een schorsing kan in voorkomende gevallen nodig zijn. In dat geval gelden de volgende afspraken:

Vorbereiding:

- Verzamel feiten: wat is er concreet waargenomen, door wie, wanneer en welke afspraken/regels zijn geschonden.
- Leg vast welke stappen uit de escalatieladder al zijn gezet en welke lichtere maatregelen zijn overwogen.
- Leg voorlopige maatregelen vast (bijv. time-out, toezicht, veiligheidsmaatregelen).
- Stem af met schoolleiding en bevoegd gezag; beoordeel proportionaliteit en duur (maximaal 1 aaneengesloten week).
- Motiveer in het dossier wanneer vanwege ernst of veiligheid direct wordt opgeschaald naar schorsing.

5.3 Hoor en wederhoor

De rector/directeur (of gedelegeerde) hoort de leerling zo spoedig mogelijk. Bij minderjarige leerlingen worden ouders/verzorgers uitgenodigd voor een gesprek. Het doel is het incident toe te lichten, de zienswijze op te halen en afspraken te maken over onderwijs en terugkeer.

5.4 Besluit en communicatie

Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk bekendgemaakt aan de leerling en (bij minderjarigheid) aan ouders/verzorgers. De brief bevat minimaal:

- de wettelijke grondslag en een duidelijke motivering
- een feitelijke omschrijving van gedrag/incident (datum, plaats, context)
- een korte weergave van de afweging van de escalatieladder en waarom schorsing passend is
- de duur van de schorsing (start- en einddatum/tijd)
- afspraken over onderwijs tijdens schorsing en contactpersoon
- afspraken over terugkeer en eventuele voorwaarden
- informatie over bezwaar/klacht (waar en binnen welke termijn)

5.5 Melding aan Inspectie en overige partijen

Een schorsing langer dan 1 dag wordt door de schoolleiding van de betreffende school gemeld bij de Inspectie van het Onderwijs via het Internet Schooldossier (ISD). Daarnaast wordt (waar relevant) de leerplichtambtenaar geïnformeerd conform de lokale afspraken.

5.6 Onderwijs tijdens schorsing en nazorg

Tijdens de schorsing blijft de school verantwoordelijk voor onderwijs. De mentor/afdelingsleider maakt hierover concrete afspraken met de leerling en/of ouders. Bij terugkeer wordt een kort evaluatiegesprek gevoerd en worden afspraken gemonitord.

In het terugkeergesprek wordt, waar passend, opnieuw aangesloten bij de escalatieladder. Daarbij worden concrete gedragsafspraken, herstelafspraken of ondersteuningsafspraken vastgelegd om herhaling te voorkomen.

6. Procedure (voornemen tot) definitieve verwijdering

6.1 Wanneer kan verwijdering aan de orde zijn?

Definitieve verwijdering kan alleen in bijzondere situaties en na een zorgvuldige procedure. Bij leerplichtige leerlingen geldt bovendien dat verwijdering pas kan plaatsvinden als een andere school is gevonden waar de leerling kan worden geplaatst.

Verwijdering is een uiterste maatregel. Uit het dossier moet blijken welke interventies, ondersteuningsmaatregelen, herstelgerichte stappen en alternatieven zijn ingezet of overwogen, tenzij de ernst van de situatie directe opschaling noodzakelijk maakt.

6.2 Voorbereiding en overleg

Voorafgaand aan een definitief besluit:

- Dossier op orde: feiten, eerdere interventies, ondersteuningsmaatregelen, gesprekken, waarschuwingen en evaluaties.
- Vastgelegd is welke stappen uit de escalatieladder zijn gezet of waarom daarvan is afgeweken.
- Overleg met bevoegd gezag over het voornemen tot verwijdering.
- Overleg met de Inspectie van het Onderwijs over het voornemen tot verwijdering (en over continuering van onderwijs tijdens de procedure).
- Afstemming met leerplicht en (waar nodig) met de brugfunctionaris over alternatieven en plaatsingsmogelijkheden.

6.3 Hoor en wederhoor en schriftelijk besluit

De leerling en (bij minderjarigheid) ouders/verzorgers worden in de gelegenheid gesteld om te worden gehoord over het voornemen. Daarna neemt het bevoegd gezag een gemotiveerd besluit en maakt dit schriftelijk bekend. De school meldt een definitief besluit tot verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen aan de Inspectie.

In de verwijderingsbrief wordt gewezen op de mogelijkheid om bezwaar te maken bij het bevoegd gezag. De bezwaartermijn bedraagt 6 weken na bekendmaking. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift, maar niet eerder dan nadat de leerling en (bij minderjarigheid) ouders/verzorgers zijn gehoord en kennis hebben kunnen nemen van relevante adviezen/rapporten. Gedurende de behandeling van het bezwaar kan de toegang tot de school worden ontzegd.

7. Dossiervorming, privacy en informatiebeveiliging

Alle stappen, afwegingen en besluiten worden zorgvuldig vastgelegd in het leerlingdossier. Leg alleen vast wat noodzakelijk is en wees terughoudend met bijzondere persoonsgegevens. Deel informatie uitsluitend met betrokken functionarissen en externe partijen voor zover dat noodzakelijk is (bijv. Inspectie, leerplicht, samenwerkingsverband).

Bij schorsing of verwijdering wordt in het dossier in ieder geval opgenomen welke stappen uit de escalatieladder zijn doorlopen, welke alternatieven zijn overwogen, of sprake was van een ernstige of acute veiligheidssituatie en hoe de proportionaliteit van de maatregel is beoordeeld.

8. Bestuurlijke monitoring en eenheid van handelen

Het bestuur monitort periodiek de toepassing van interne maatregelen, schorsingen en verwijderingsvoornemens. Daarbij wordt gekeken naar aantallen, aard van de incidenten, gevolgde stappen en eventuele verschillen tussen scholen of afdelingen. Doel hiervan is het bevorderen van proportionaliteit, rechtsgelijkheid en eenheid van handelen binnen Het Baken.

De monitoring is gericht op leren en bijsturen. Wanneer verschillen tussen scholen of afdelingen zichtbaar worden, kan het bestuur hierover het gesprek voeren met de schoolleiding en waar nodig afspraken maken over verduidelijking van beleid, ondersteuning of verdere professionalisering.

9. Rollen en verantwoordelijkheden

Mentor/afdelingsleider: Signaleert, verzamelt feiten, onderhoudt contact met leerling/ouder(s), maakt onderwijsafspraken tijdens schorsing, bewaakt nazorg en legt relevante stappen uit de escalatieladder vast.

Rector/directeur: Leidt de procedure op schoolniveau, organiseert hoor/wederhoor, adviseert bevoegd gezag, zorgt voor dossieropbouw en communicatie en bewaakt dat Bakenbreed beleid en maatwerk zorgvuldig worden afgewogen.

Leerlingenadministratie/secretariaat: Verstuurt brieven conform afspraken, archiveert documenten, ondersteunt melding aan Inspectie en communicatie richting leerplicht.

Bevoegd gezag (bestuur): Neemt het besluit, bewaakt rechtmatigheid en proportionaliteit, behandelt bezwaar, onderhoudt (waar nodig) contact met Inspectie en monitort periodiek de toepassing van interne maatregelen, schorsingen en verwijderingsvoornemens.